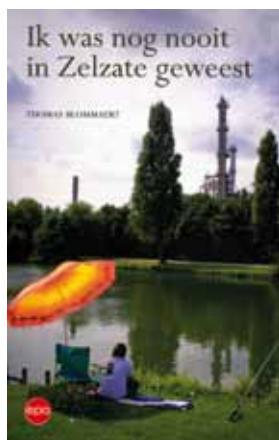

Ik was nog nooit in Zelzate geweest

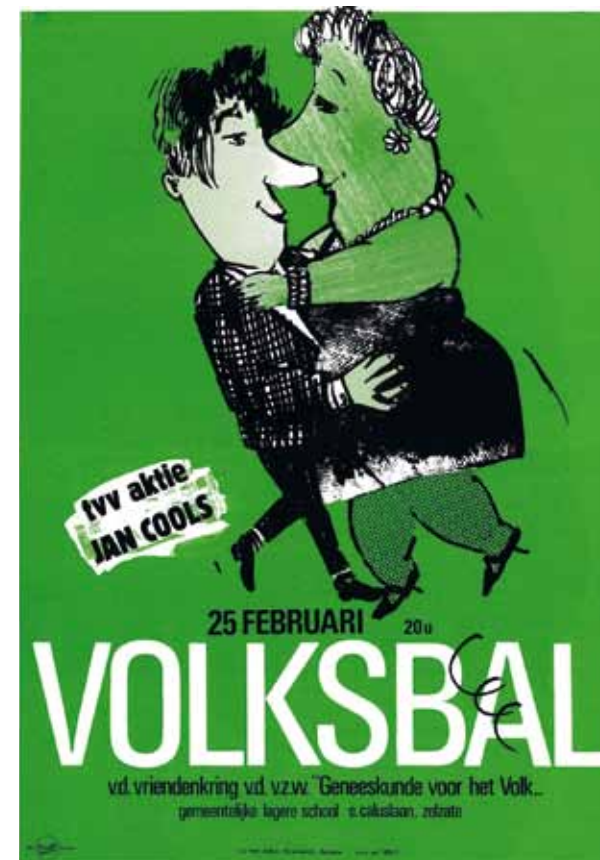

Thomas BLOMMAERT,
*Ik was nog nooit in
Zelzate geweest*,
Berchem: EPO, 2010,
248 p., ISBN: 978 90
6445 585 8.

Het moet zijn dat daar iets speciaals in de grond zit, in Zelzate. De eerste keer werd dat duidelijk in de jaren 1930. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1932 behaalden de socialisten er vier zetels van de elf en toch werd de socialistische lijsttrekker Jozef Chalmet uiteindelijk burgemeester van een paarse coalitie. In 1952 veroverden ze de absolute meerderheid en dat bleef decennia zo. Zelzate werd een van die weinige plekken in Vlaanderen die voor altijd rood leken te zullen kleuren. En tot vandaag is dat het geval, weliswaar met een ander, donkerder soort rood, dat van Alle Macht aan de Arbeiders (AMADA). Dat maakte van zijn groepspraktijk de basis voor een succesvolle politieke werking in de gemeente.

Over de merkwaardige opgang van AMADA, vandaag de Partij van de Arbeid (PVDA), schreef Thomas Blommaert het boek *Ik was nog nooit in Zelzate geweest*. De schrijver werkt voor de uitgeverij EPO, die vroeger met de partij gelieerd was, en hanteert van bij de eerste zin een soort Verkavelingsvlaams, twee elementen die mij op voorhand wantrouwig maakten. De maoïstische beweging in Vlaanderen heeft een reputatie van zeer strikt in de leer te zijn en niet echt uit te blinken in zin voor nuance. Het gebruik van dialectwoorden, heel lokale beeldspraak en ouderwets aandoende taal kan een goedkope truc zijn om volks over te komen, of in dit geval om aan te tonen dat er voeling is met de basis, de werkmens.

Maar Blommaert heeft mijn scepsis op beide terreinen zeer snel doen verdwijnen. Na enkele pagina's ging ik door de knieën voor zijn taal. Het is meer dan een gimmick, en vooral: de auteur houdt het meer dan tweehonderd bladzijden vol zonder dat het verveelt, integendeel:

Affiche uit 1989 van
Geneeskunde voor
het Volk in Zelzate.
(Amsab-ISG, Gent)

hoe langer je leest, hoe beter het wordt. Hij mengt bovendien nu en dan beelden en uitdrukkingen door zijn zinnen die blijven hangen, zoals 'ideologische betonrot', om aan te geven hoe het socialistische ideeëngoed in de loop der jaren is geërodeerd. Het is niet alleen de taal van Blommaert die het boek leesbaar maakt: hij bekijkt de wondere wereld van Zelzate niet door een ideologisch gekleurde bril en geeft ruimte aan een breed gezelschap van spelers dat op de Zelzaatse scène een meeslepend stuk neerzet.

Het boek ligt op het snijpunt van meerdere disciplines: het mengt geschiedenis, journalistiek en fictie en is zelfs voor een deel een egodocument. Die eigenzinnige mengeling is het sterkste punt van de publicatie. Maar dat maakt het voor de lezer niet altijd makkelijk om het boek 'juist' te lezen. Zo waren in Zelzate zelf al kritische stemmen te horen in de trant van 'zo is het niet geweest', terwijl dit boek niet de pretentie heeft dé (rode) geschiedenis van Zelzate te schrijven. Wie Zelzate en de regio niet kent, heeft misschien dan weer moeite met de grote stoet aan gebeurtenissen en figuren die in het boek voorbijtrekken. Enkele verklarende voetnoten of een beperkte bibliografie waren hierbij nuttig geweest.